

ETUUSKOHTELU

Etuuskohtelutulleilla tarkoitetaan Euroopan unionin (yhteisön) tiettyjen kolmansien maiden kanssa tekemiin sopimukseen (ns. vapaakauppasopimukset) tai yksipuolisiin myönnytyksiin perustuvaa yleistä tullia alemmaa tullia tai tullittomuutta (nolla-tulli). Kolmansilla mailla ja alueilla tarkoitetaan Euroopan unionin ulkopuolisia maita ja alueita.

Etuuskohtelua on eräiden alkuperätuotteiden osalta rajoitettu määrällisesti tariffikiintiöillä. Kiintiön täytyttyä tuotteesta kannetaan kolmansista maista peräisin oleviin tuotteisiin sovellettava yleinen tulli.

Eräissä nimikkeissä samalla alkuperätuotteella saattaa olla useita erisuuruisia ehdollisia etuustulleja, joita sovelletaan niihin liittyvien ehtojen mukaisesti. Samoin samalla alkuperätuotteella saattaa olla myös useita erisuuruisia kiintiöityjä etuustulleja. Eräissä nimikkeissä samalla tuotteella voi kiintiöidyn etuustullin ohella olla myös muu kiintiötullia korkeampi etuustulli, jota sovelletaan kiintiömäärän täytyttyä.

Etuuskohtelun soveltaminen edellyttää, että tuotteet ovat etuuskohteluun oikeutetun maan tai alueen alkuperätuotteita ko. vapaakauppasopimuksen alkuperäsääntöjen mukaisesti. Lisäksi tuotteet tulee tuoda suoraan kysymyksessä olevasta maasta tai alueelta (tuotteiden muuttamattomuus). Tuotteiden oikeutus etuuskohteluun osoitetaan esittämällä etuuskohtelun perustana olevan ko. vapaakauppasopimuksen tai järjestelyn alkuperäsääntöjen edellyttämä kirjallinen alkuperäselvitys, esimerkiksi EUR.1- tai EUR-MED-tavaratodistus, määrämuotoinen alkuperäilmoitus tai määrämuotoinen alkuperävakuutus. Ilman kirjallista ko. sopimuksen alkuperäsääntöjen mukaista alkuperäselvitystä etuuskohtelu voidaan myöntää vain ei-kaupallisille pienlähetyksille ja matkustajien tuomisille.

Etuuskohtelu myönnetään tulli-ilmoituksen hyväksymisen yhteydessä. Kohtelun saamiseksi tuojan tulee tehdä tulli-ilmoitukseen etuuskohtelua tarkoittava merkintä ja liittää mukaan etuuskohteluun oikeuttava alkuperäselvitys. Milloin etuuskohtelu on sidottu tariffikiintiöön, voidaan etuuskohteluvaatimus tehdä jo kiintiön soveltamista ja tuotteen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevan pyynnön yhteydessä. Tällöin on myös esitettävä etuuskohteluun oikeuttava alkuperäselvitys.

Jos etuuskohtelun myöntämisen edellytyksenä olevaa alkuperäselvitystä ei esitetä tulli-ilmoituksen jättämisen yhteydessä taikka sen täydentämiselle myönnetyn lisämääräajan kuluessa tai, jos alkuperäselvitystä ei voida hyväksyä sen virheellisyyden tai siinä olevan puutteellisuuden vuoksi, tuotteista kannetaan yleinen tulli. Alkuperäselvitys voidaan esittää myös tulli-ilmoituksen hyväksymisen jälkeen. Tällöin, mikäli alkuperäselvitys voidaan hyväksyä, liikaa kannettu tulli palautetaan tai peruutetaan. Virheelliseen tai väärään tullaukseen voidaan hakea muutosta oikaisupyynnöllä.

Etuuskohteluun oikeutetut maat, alueet ja maaryhmät

Etuuskohtelu voidaan antaa vain sellaiselle maalle tai alueella, joka on ilmoittanut Euroopan komissiolle alkuperätodistuksia vahvistavien viranomaisten nimet ja viranomaisten käyttämien leimojen mallit. Eräiden kehitysmaaryhmien (GSP, AKT ja MMA) osalta jotkut maat tai alueet eivät ole ilmoittaneet näitä vaadittavia viranomaistietoja komissiolle.

Jos maa tai alue on oikeutettu usean eri maaryhmän tullietuuskohteluun, tuotteille esitetty alkuperäselvitys ratkaisee, mitä tullietuuskohtelua kulloinkin voidaan soveltaa. Rekisteröityneen viejän alkuperävakuutus GSP-maasta oikeuttaa GSP-kohteluun. (Rekisteröityminen sekä alkuperävakuutuksen käyttö korvaavat asteittain GSP-maiden viranomaisten vahvistamat Form A – alkuperätodistukset kaikissa GSP-maissa viimeistään kesäkuun 2020 loppuun mennessä.) EUR.1 – tavaratodistus oikeuttaa esim. Paneurooppa-Välimeren maista tuotavien alkuperätuotteiden tullietuuskohteluun.

Edellä mainituista viranomaisen vahvistamista alkuperätodistuksista (Form A ja EUR.1) ollaan kuitenkin luopumassa. EU:n solmimissa uusimmissa vapaakauppasopimuksissa Kanadan sekä Japanin kanssa ei ole enää käytettävissä viranomaisen vahvistamaa alkuperätodistusta. Tullietuuskohtelu tuonnissa unioniin annetaan viejän laatiman määrämuotoisen alkuperäilmoituksen (Kanada) tai alkuperävakuutuksen (Japani) perusteella.

Tullin internetsivuilla on lisätietoja etuuskohtelusta:

[Etuuskohteluun oikeuttavat alkuperäselvitykset tuonnissa](#)

[Suuntaa antava taulukko](#)